Ilmatieteen laitos

Lausunto

05.11.2026 744/03.00.02/2026

Asia: SYKE/2025/1187

Lausuntopyyntö Ruotsiin suunniteltavan Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Ilmatieteen laitoksella ei ole lisättävää aiempaan lausuntoon 417/03.00.02/2025.

Ylläsjärvi Tiina
Ilmatieteen laitos - Havaintopalvelut

Lapin liitto

Lausunto

11.11.2026

Asia: SYKE/2025/1187

Lausuntopyyntö Ruotsiin suunniteltavan Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Lapin liitolla ei ole tarvetta muuttaa tai täydentää aiempaa lausuntoaan.

Elo Tiina
Lapin liitto

Lausunto

19.10.2026 LUKE/3502/00.04.05/2026

Asia: SYKE/2025/1187

Lausuntopyyntö Ruotsiin suunniteltavan Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Thessler Sirpa
Luonnonvarakeskus

Kattainen Saara
Luonnonvarakeskus

Suomen ympäristökeskus LAUSUNTO

kirjaamo@syke.fi 11.11.2026 Dnro 486/2026

Lausuntopyyntö 13.10.2026, SYKE/2025/1187
RAJALAN TUULIVOIMAHANKE, RUOTSI

Suomen ympäristökeskus (Syke) on vastaanottanut Ruotsin ympäristöviranomaiselta (Naturvårdsverket) YK:n Euroopan talouskomission valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan yleissopimuksen (SopS 67/1997, Espoon sopimus) 3 artiklan mukaisen täydentävän ilmoituksen Rajalan tuulivoimahankkeen suunnitelmaan tehdyistä muutoksista. Suomen ympäristökeskus pyytää lausuntoa Paliskuntain yhdistykseltä. Palautteen tulisi erityisesti keskittyä hankesuunnitelmaan tehtyihin muutoksiin, hankkeen mahdollisesti merkittäviin rajat ylittäviin ympäristövaikutuksiin Suomen kannalta sekä kuulemisasiakirjojen sisältöön.

Rajalan tuulivoimahanke sijaitsee Ruotsissa Norrbottenin läänissä Pajalan kunnassa. Ruotsi ilmoitti hankkeesta Suomelle Espoon sopimuksen mukaisesti 18.6.2025. Suomi ilmoitti 2.9.2025 osallistuvansa hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Hankkeesta järjestettiin kesällä 2025 kuulemiset sekä Ruotsissa että Suomessa. Hankesuunnitelmaa on sittemmin muutettu saadun palautteen ja tunnistettujen ympäristöarvojen perusteella. Muutoksilla pyritään vähentämään hankkeen ympäristövaikutuksia ja sovittamaan hanke paremmin yhteen paikallisten intressien kanssa. Hankealuetta on pienennetty, ja suunniteltujen tuulivoimaloiden enimmäismäärä on vähentynyt 57:stä 28:aan. Voimaloiden enimmäiskokonaiskorkeus on laskettu 270 metriin. Lisäksi hankealueen rajauksia on muutettu siten, että siihen sisältyy myös aiemmin hankealueen ulkopuolella ollutta aluetta.

Aiemmassa lausuntovaiheessa mainittiin Rajalan tuulivoimahankkeen sijoittuvan Sattajärven ja Korjun Samebyn alueille. Asiakirjoissa kuvattiin, että aluetta hyödynnetään pääosin kausilaidunalueena, pois lukien talvi- ja alkukesän laiduntaminen, alueen pohjoispuolella sijaitsee porojen laidunalueita, rykimäalueita, kokoontumisalueita, vasomisalueita, aitauksia sekä kulkureittejä. Asiakirjoissa kuvattiin myös, että alueella kulkee pohjois- eteläsuuntainen porojen siirtymäreitti Ulmavaarasta, joka yhdistyy siirtoreitteihin alueen eteläpuolella ja Typpyrävaaran kohdalla alueella sijaitsee porojen kokoontumisalue sekä selvitysalueen kaakkoisosa rajoittuu vasomisalueeseen, jonka sisällä on myös alueita, jotka on osoitettu kokoontumis-, laiduntamis- ja rykimäalueiksi. Selvitysalueen kuvattiin sijoittuvan porotalouden kansallisesti merkittävälle alueelle. Nyt nähtävillä olevassa täydennyksessä mainitaan, että aluetta käyttää Korjun paliskunta ja aluetta käytetään pääosin vuotuisena laidunalueena lukuun ottamatta talvilaidunalueita ja alkukesän laidunalueita, eikä lisäalueella sijaitse poronhoidon tiedossa olevia kulkureittejä, rakenteita tai vaikeita kulkupaikkoja.

Suomessa hankkeen vaikutusalueella on lähimpänä Orajärven ja Kolarin paliskunnat.

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Tämänkaltaisissa hankkeissa vaikutusten ja haittojen estämis- ja lieventämistoimet sekä vahingonkorvauskysymykset ja –vastuut tulee tarkastella ja ratkaista erityisen tarkasti.

Hankkeen vaikutukset poronhoidolle ja niiden arviointi

Ympäristölle aiheutuvat muutokset vaikuttavat aina poronhoidon harjoittamisen edellytyksiin. YVA-menettely nousee keskeiseen osaan, kun hankkeen vaikutuksia poronhoitoon selvitetään. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää alueiden nykytila ja merkitys vaikutusalueen paliskuntien toiminnalle. Myös hankkeen vaikutukset paliskuntien porolaitumiin, porojen laidunten käyttöön, poronhoidon toimintaan ja rakenteisiin sekä sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset vaikutukset paliskunnan poronhoidolle tulee selvittää. Selvitykset edellyttävät neuvotteluita ja vuoropuhelua paliskuntien kanssa. Niissä tulee selvittää myös hankkeen haitallisten vaikutusten estämiseen ja lieventämiseen liittyviä toimenpiteitä. Arvioinnissa tulisi arvioida yhteisvaikutukset muiden vastaavien hankkeiden kanssa sekä muun maankäytön aiheuttamat kumulatiiviset vaikutukset.

Vaikutuksista Ruotsin poronhoidolle on lyhyesti mainittu asiakirjoissa. Nyt nähtävillä olevassa täydennyksessä mainitaan, että tarkistettu hankealue on pienentynyt noin puoleen alkuperäisestä laajuudestaan ja hankkeen mahdollisia vaikutuksia poronhoitoon selvitetään erillisessä poronhoitoanalyysissä, jossa arvioidaan hankkeen vaikutuksia poronhoidon harjoittamiseen alueella. Vaikutuksia Suomen puolen poronhoidolle ei ole arvioitu olevan, tai niitä ei mainita. Porot todennäköisesti välttävät tuulivoimatuotantoaluetta kauemmas kuin mitä hankealue on. Tästä on julkaistu useita vertaisarvioituja tieteellisiä tutkimuksia Ruotsista ja kokemuksia on useista suomalaisista paliskunnista. Hankealueen paliskuntien porojen siirtyminen Suomeen voi olla mahdollista lyhyen välimatkan vuoksi. Suunniteltu Rajalan tuulivoima-alue sijaitsee noin 16 kilometrin etäisyydellä Ruotsin ja Suomen välisestä rajasta. Valtakuntien välisellä rajalla ei ole aitaa koko matkalta, joka estäisi porojen siirtymisen Suomeen. Porojen siirtymisestä aiheutuisi ylimääräistä työtä ja kustannuksia. Lisäksi voi aiheutua ristiriitoja viljelijöiden ja vakituisten asukkaiden kanssa, joiden hallitsemilla alueilla porot eivät saa aiheuttaa vahinkoja viljelyksille tai puutarhoille.

Hankkeesta voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia myös Suomen poronhoidolle, jotka tulee arvioida. Suomeen ulottuvat vaikutukset tulee arvioida ja todeta asiakirjoissa asianmukaisesti. Vaikutusten arvioinnissa tulee käyttää hyväksi tutkimustietoa sekä alueen paliskunnan ja poronhoitajien kokemusperäistä tietoa. Tulee myös selvittää hankkeen haitallisten vaikutusten estämiseen ja lieventämiseen liittyviä toimenpiteitä. Mikäli hanke etenee toteutukseen, siitä aiheutuvat haitat tulee pyrkiä ensisijaisesti estämään ja lieventämään sekä korvaamaan ne haitat mitä ei voi estää tai lieventää haittaa kärsiville paliskunnille täysimääräisesti.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Vilma Sanaksenaho ja Sanna Hast, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Anh Tran

Lausunto

05.11.2026

Asia: SYKE/2025/1187

Lausuntopyyntö Ruotsiin suunniteltavan Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Lausunto Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Asia: SYKE/2025/1187

Yleinen kanta

Hankkeen pienentämistä saadun palautteen ja tunnistettujen ympäristöarvojen perusteella voidaan pitää myönteisenä. Voimaloiden enimmäismäärän vähentäminen 57:stä 28:aan, enimmäiskokonaiskorkeuden alentaminen 300 metristä 270 metriin ja hankealueen supistaminen voivat vähentää hankkeen ympäristövaikutuksia.

Muutoksista ei kuitenkaan sellaisenaan voida päätellä, että mahdolliset merkittävät rajat ylittävät vaikutukset poistuisivat. Vaikutusten kannalta ratkaisevia ovat voimaloiden lopullinen sijainti, korkeus, tekniset ominaisuudet, tarvittava infrastruktuuri sekä vaikutusalueen luonnon ja muun ympäristön herkkyys. Lisäksi hankealueeseen liitetään noin 100 hehtaaria aiemman tarkastelualueen ulkopuolista aluetta.

Pidän perusteltuna, että Suomi jatkaa osallistumistaan hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Täydentävä aineisto antaa perustan arvioinnin jatkosuunnittelulle, mutta sen perusteella ei vielä voida tehdä lopullisia päätelmiä Suomen puolelle kohdistuvien vaikutusten merkittävyydestä tai hankkeen hyväksyttävyydestä.

1. Oikeudellinen lähtökohta ja arvioinnin tarkoitus

Hanke sijaitsee Ruotsissa, ja sen lupaedellytykset ratkaistaan Ruotsin toimivaltaisissa viranomaisissa sovellettavan Ruotsin lainsäädännön ja EU-oikeuden mukaisesti. Suomen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 30 § koskee Suomen osallistumista toisen valtion hankkeen arviointimenettelyyn. Suomen osallistuminen ei merkitse suomalaisen lupamenettelyn soveltamista Ruotsissa sijaitsevaan hankkeeseen.

Espoon sopimuksen keskeisenä tarkoituksena on varmistaa, että mahdolliset merkittävät rajat ylittävät vaikutukset selvitetään ennen päätöksentekoa ja että vaikutusten kohteena olevan valtion viranomaisilla ja yleisöllä on tosiasiallinen mahdollisuus osallistua arviointiin. Suomesta saadun palautteen käsittelyn tulee olla jälkikäteen todennettavissa.

Nyt käsillä on arvioinnin rajausvaiheen täydentävä kuuleminen. Kaikkien selvitysten ei siten tarvitse vielä olla valmiita. Aineistossa on kuitenkin kuvattava riittävän selvästi, mitä vaikutuksia selvitetään, millä menetelmillä ja millä maantieteellisellä alueella. Myöhempään arviointiselostukseen viittaaminen ei yksin riitä, jos olennainen vaikutusreitti tai selvitystarve jää tässä vaiheessa tunnistamatta.

2. Hankkeen muutosten vertailukelpoisuus

Aineiston mukaan hankealue pienenee noin 5 800 hehtaarista noin 2 700 hehtaariin. Muutoksessa poistuu noin 3 200 hehtaaria ja mukaan tulee noin 100 hehtaaria uutta aluetta. Kokonaispinta-alan pieneneminen on merkittävä muutos, mutta uuden alueen vaikutuksia on arvioitava sen omien ominaisuuksien perusteella.

Jatkovalmistelussa tulisi esittää yhtenäinen vertailu alkuperäisestä ja muutetusta suunnitelmasta. Vertailusta tulisi ilmetä voimalapaikkojen lisäksi tieverkoston, maakaapeleiden, sähköasemien, sähkönsiirron ja muiden rakentamisalueiden muutokset sekä se, mitä tunnistettuja haittoja kullakin muutoksella pyritään vähentämään.

Suomen kannalta tarvitaan erityisesti kartta, jossa esitetään tarkistettu hankealue, mahdolliset voimalapaikat, valtakunnanraja ja Suomen puolella sijaitsevat olennaiset vaikutuskohteet. Etäisyydet tulee ilmoittaa päivitetyn suunnitelman perusteella.

Arvioinnissa on erotettava toisistaan hankkeen kokonaisvaikutusten väheneminen ja vaikutusten mahdollinen siirtyminen uusiin kohteisiin. Haittojen väheneminen yhdellä alueella ei osoita niiden vähenemistä kaikilla vaikutusalueilla.

3. Korkeustietojen ristiriita ja arvioinnin mitoitus

Täydentävän kuulemisaineiston kohdassa 2.2 ilmoitetaan voimaloiden ylimmäksi korkeudeksi merenpinnasta 518 metriä ja tämän yhteydessä sulkeissa 2 700 jalkaa. Luvut eivät vastaa toisiaan: 518 metriä on noin 1 700 jalkaa, kun taas 2 700 jalkaa on noin 823 metriä.

Naturvårdsverketin täydentävässä ilmoituksessa käytetään 518 metrin korkeutta. Suomenkielisen aineiston ristiriita tulee korjata ja samalla varmistaa, että suunnittelussa ja vaikutusmallinnuksissa käytetään samaa korkeustietoa ja korkeusjärjestelmää.

Lisäksi kuulemisaineiston mukaan valokuvasovitteet on laadittu 246 metrin kokonaiskorkeudella, vaikka voimaloiden enimmäiskokonaiskorkeus on 270 metriä. Tämä ei sellaisenaan osoita havainnollistuksia virheellisiksi, mutta aineistossa tulee perustella, kuinka hyvin valittu korkeus edustaa sallittavaa toteutusta.

Suomen puolelle kohdistuvat vaikutukset on arvioitava myös suurimpien mahdollisten vaikutusten kannalta realistisella toteutustavalla. Tarkastelussa tulee ottaa huomioon voimalapaikan maanpinnan korkeus, voimalan kokonaiskorkeus, roottorin mitat ja mahdollinen sijoittelun vaihtelu. Jos kaikkia voimaloita ei voida toteuttaa 270 metrin korkuisina 518 metrin korkeusrajan vuoksi, tämä tulee osoittaa voimalapaikkakohtaisesti.

4. Maisema, kulttuuriympäristö ja lentoestevalot Suomen puolella

Suomen kannalta keskeinen arvioitava vaikutus on maiseman muuttuminen. Voimaloiden määrän vähentäminen voi lieventää vaikutuksia, mutta jäljelle jäävien voimaloiden näkyvyys riippuu niiden sijainnista ja ympäristön ominaisuuksista.

Arviointiselostuksessa tulee esittää Suomen puolelle ulottuva näkyvyysanalyysi ja riittävä määrä havainnekuvia. Tarkastelupisteet tulisi valita yhteistyössä Suomen puolen kuntien ja muiden alueen olosuhteet tuntevien tahojen kanssa. Valinnassa on huomioitava tarpeen mukaan asutus, loma-asutus, virkistys- ja matkailukohteet sekä arvokkaat maisema- ja kulttuuriympäristöt.

Havainnollistuksista tulee ilmetä kuvauspaikka, katselusuunta, käytetty kuvaustekniikka, tarkasteluetäisyys ja voimaloiden oletettu mitoitus. Metsän peittovaikutukseen liittyvät oletukset ja epävarmuudet on tuotava esiin.

Lentoestevalojen vaikutukset tulee arvioida erikseen myös pimeän ajan maisemassa. Arvioinnissa on kuvattava suunniteltu valaistus ja mahdollisuudet vähentää haittaa lentoturvallisuusvaatimusten sallimissa rajoissa.

Kulttuuriympäristövaikutuksia ei tule rajata fyysisiin rakennuskohteisiin tai hankealueen sisällä oleviin muinaisjäännöksiin. Myös maisemalliset yhteydet ja rajaseudun yhteinen kulttuuriympäristö voivat olla arvioinnin kannalta merkityksellisiä.

5. Melu ja liikkuva varjo

Aineistossa todetaan hankkeen täyttävän asuinrakennuksia koskevan 40 dBA:n melutason raja-arvon. Täydentävästä asiakirjasta ei kuitenkaan käy riittävästi ilmi, mihin voimalatyyppiin, lähtömelutasoon, laskentamenetelmään ja tarkastelukohteisiin päätelmä perustuu.

Arviointiselostuksessa tulee esittää mallinnusten lähtötiedot, tulokset ja epävarmuudet siten, että myös Suomen puolelle mahdollisesti kohdistuvien vaikutusten suuruus voidaan todentaa. Suomen puolella sijaitsevien kohteiden arvioinnissa on kuvattava käytettyjen arviointiperusteiden suhde Suomessa sovellettaviin melun ja terveydellisen haitan arviointiperusteisiin.

Liikkuvan varjon osalta tulee erottaa teoreettinen enimmäisesiintyminen ja sääolosuhteet sekä käyttöajat huomioon ottava arvio. Jos haittoja on tarpeen ehkäistä käyttörajoituksin, niiden toteutustapa ja seuranta tulee kuvata.

Selvitysten laajuuden tulee perustua todennäköisiin vaikutuksiin. Mikäli melu- tai välkevaikutukset voidaan luotettavasti osoittaa Suomen puolella merkityksettömiksi, tästä voidaan esittää perusteltu rajaus. Pelkkä yleinen raja-arvon alittumista koskeva toteamus ei kuitenkaan korvaa vaikutusalueen osoittamista.

6. Vesistöt, kosteikot ja Natura 2000

Aineiston mukaan lisäalue sijaitsee Kalixjoen päävaluma-alueella. Sen pohjoisrajalla virtaa Hietatievanoja ja etelärajalla Pimpiöjoki, jotka kuuluvat Tornionjoen ja Kalixjoen vesistöjärjestelmän Natura 2000 -alueeseen.

Näiden tietojen perusteella ei voida automaattisesti päätellä, että rakentamisesta aiheutuisi vesistövaikutuksia Suomen puolelle. Arvioinnissa on selvitettävä valuma-alueet, virtaussuunnat ja mahdolliset hydrologiset yhteydet. Natura-alueen nimi ei yksin osoita rajat ylittävää vesistövaikutusta.

Rakentamisen vaikutuksia on tarkasteltava muun muassa tieylitysten, perustusten, ojitusten, kuivatusjärjestelyjen, kiintoainekuormituksen ja mahdollisten öljy- tai kemikaalivahinkojen kautta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kosteikkojen ja vesistöjen välisiin yhteyksiin.

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaisen arvioinnin tarve on ratkaistava Natura-alueen suojelutavoitteiden ja mahdollisten vaikutusten perusteella. Jos merkittäviä vaikutuksia ei voida sulkea pois objektiivisten tietojen perusteella, tarvitaan asianmukainen arviointi. Tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös yhteisvaikutukset.

Aineistossa esitetään lisäksi, että osa valtakunnallisessa kosteikkoinventoinnissa erittäin arvokkaiksi määritellyistä alueista ei hankevastaavan selvitysten mukaan tosiasiassa ole kosteikkoja. Tämän eron perusteet tulee esittää avoimesti. Selvityksistä on käytävä ilmi inventointiajankohta, menetelmät, rajaukset, asiantuntijaperusteet ja alueiden hydrologiset ominaisuudet. Rekisteritiedon ja uuden maastoselvityksen välinen ero edellyttää perusteltua arviointia.

7. Linnusto ja muut ekologiset yhteydet

On myönteistä, että aineiston mukaan lisäalue on sisältynyt linnustoselvityksiin ja koko tarkistetulle hankealueelle laaditaan luonnonarvoinventointi.

Rajojen yli liikkuvien lajien vaikutuksia ei kuitenkaan voida arvioida ainoastaan hankealueen pesimälinnuston perusteella. Arvioinnissa tulee selvittää tarpeen mukaan muuttoreitit, ruokailu- ja levähdysalueiden väliset yhteydet sekä törmäys-, este- ja häiriövaikutukset.

Selvitysten tulee kuvata niiden ajallinen kattavuus ja havaintomenetelmiin liittyvät epävarmuudet. Suomen puolen havaintotietoja ja asiantuntemusta on perusteltua hyödyntää silloin, kun lajien liikkuminen tai populaatioiden yhteydet sitä edellyttävät.

Havaintojen puuttumista ei tule rinnastaa vaikutusten puuttumiseen, jos selvitysmenetelmä tai selvityskausi ei mahdollista asian luotettavaa arviointia.

8. Poronhoito ja saamelaiskulttuuri

Aineiston mukaan lisäaluetta käyttää Korjun sameby, ja koko tarkistetulle hankealueelle laaditaan poronhoitoanalyysi. Tätä voidaan pitää tarpeellisena.

Arvioinnissa tulee tarkastella laidunalueiden menetyksen lisäksi alueiden välisiä yhteyksiä, häiriöitä, porojen liikkumista, poronhoitotyön järjestämistä ja muiden maankäyttöhankkeiden

yhteisvaikutuksia. Tiedossa olevien rakenteiden tai kulkureittien puuttuminen lisäalueelta ei yksin osoita alueen vähäistä merkitystä poronhoidolle.

Suomen kuulemisen kannalta on selvitettävä, liittyykö hankkeeseen sellaisia rajat ylittäviä poronhoidon tai kulttuuristen käytäntöjen yhteyksiä, joihin vaikutuksia voisi kohdistua. Tällaisia yhteyksiä ei tule olettaa eikä sulkea pois ilman alueellista tietoa.

Ruotsin sameby-järjestelmän ja Suomen paliskuntajärjestelmän erot on syytä huomioida käsitteissä ja vastuiden kuvauksessa. Arvioinnin tulee perustua myös asianomaisten poronhoitoyhteisöjen omaan tietoon. Suomen ja Ruotsin toimivaltajakoa sekä sovellettavia oikeudellisia velvoitteita ei tule sekoittaa keskenään.

9. Vaihtoehdot, sähkönsiirto ja yhteisvaikutukset

Arvioinnin tulee kattaa muutetun hankkeen lisäksi toteuttamatta jättäminen sekä tarkoituksenmukaiset ja kohtuulliset toteutusvaihtoehdot. Suomen kannalta hyödyllisiä voivat olla esimerkiksi vaihtoehdot, joissa maisemallisesti tai ekologisesti herkimmille alueille vaikuttavia voimalapaikkoja siirretään tai jätetään pois.

Alkuperäinen 57 voimalan suunnitelma on hyödyllinen vertailukohta muutosten vaikutusten havainnollistamisessa, mutta se ei yksin korvaa muutetun hankkeen vaihtoehtotarkastelua.

Sähkönsiirto, tieyhteydet ja muu välttämätön infrastruktuuri on sisällytettävä arviointiin riittävällä tarkkuudella. Mahdolliset erilliset lupamenettelyt eivät poista tarvetta kuvata hankekokonaisuuden ympäristövaikutuksia.

Yhteisvaikutusten arvioinnin tulee ulottua Suomen ja Ruotsin puolella sijaitseviin muihin hankkeisiin silloin, kun niiden vaikutusalueet tai vaikutusreitit voivat kohdata. Tarkastelu tulee tehdä vaikutuslajeittain ja erottaa olemassa olevat, hyväksytyt ja vielä epävarmat suunnitelmat toisistaan.

10. Kuulemisaineiston saatavuus ja määräajat

Täydentävässä suomenkielisessä aineistossa lausuntojen määräajaksi ilmoitetaan 30.10.2026. Suomessa järjestettävän kuulemisen määräaika on kuitenkin 12.11.2026, ja Naturvårdsverketin ilmoituksen mukaan Suomen vastausta odotetaan 17.11.2026.

Eri määräajat liittyvät eri menettelyvaiheisiin, eivätkä ne sellaisinaan merkitse menettelyvirhettä. Suomenkielisen aineiston esitystapa voi kuitenkin aiheuttaa epäselvyyttä siitä, mihin mennessä ja

mille taholle suomalaisen osallistujan tulee toimittaa mielipiteensä. Suomen kuulemista koskeva määräaika ja toimituskanava tulee esittää näkyvästi myös täydentävän aineiston yhteydessä.

Aineistossa viitataan aiempaan kuulemisaineistoon sekä hankevastaavan verkkosivuilla oleviin valokuvasovitteisiin, näkyvyysanalyyseihin ja välkelaskelmiin. Suomen kuulemisen kannalta olennaisten asiakirjojen tulee olla helposti löydettävissä, päivättyjä ja yksilöityjä. Keskeisten tulosten tulee olla ymmärrettävissä suomenkielisestä aineistosta.

Ruotsissa henkilökohtaisia kuulemiskutsuja lähetetään aineiston mukaan kolmen kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitseville tahoille. Tämä tiedottamisraja ei saa muodostua ympäristövaikutusten arvioinnin tai Suomen puolella tapahtuvan osallistumisen maantieteelliseksi rajaksi. Vaikutusalue on määriteltävä vaikutusten perusteella.

11. Selvitysten ajoitus ja myöhempi seuranta

Aineistossa todetaan arkeologisen selvityksen toteutuvan maankäyttötarpeiden tarkennuttua ja mikäli hankkeelle myönnetään tarvittava lupa. Menettelyn hyväksyttävyys riippuu selvityksen tarkoituksesta ja Ruotsin sovellettavasta lainsäädännöstä. Lupavaiheessa tulee kuitenkin olla riittävät tiedot sellaisista kulttuuriympäristöarvoista, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa sijoitteluun tai hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen.

Sama periaate koskee muita keskeisiä selvityksiä: päätöksenteon kannalta ratkaisevia epävarmuuksia ei tule siirtää kokonaisuudessaan rakentamisvaiheessa ratkaistaviksi.

Arviointiselostuksessa tulee esittää ehdotus merkityksellisten vaikutusten seurannasta sekä menettelyistä, joilla odottamattomiin haittoihin vastataan. Suomen puolelle mahdollisesti ulottuvien vaikutusten osalta on tarpeen kuvata tiedonkulku, palautekanavat ja seurannan tulosten saatavuus.

Jos lopullinen sijoittelu tai tekninen toteutus muuttuu olennaisesti arvioidusta, on arvioitava myös selvitysten ja rajat ylittävän kuulemisen täydentämisen tarve.

12. Johtopäätös

Hankkeen pienentäminen on ympäristövaikutusten vähentämisen kannalta perusteltu kehityssuunta. Täydentävä aineisto sisältää kuitenkin epäselvyyksiä ja avoimia arviointikysymyksiä, jotka tulee ratkaista ennen lopullisia johtopäätöksiä.

Keskeisiä jatkotoimia ovat korkeustietojen ristiriidan korjaaminen, havainnollistusten ja mallinnusten sovittaminen hankkeen sallittavaan toteutukseen, Suomen puolen vaikutuskohteiden tunnistaminen sekä vesistö-, Natura-, linnusto- ja yhteisvaikutusten perusteltu arviointi. Myös kuulemisaineiston määräajat ja saatavuus tulee selkeyttää.

Esitettyjen tietojen perusteella ei ole aihetta todeta hanketta sellaisenaan lainvastaiseksi. Toisaalta aineisto ei vielä mahdollista päätelmää siitä, ettei hankkeella voisi olla merkittäviä rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia.

Pyydän Suomen ympäristökeskusta välittämään tässä lausunnossa esitetyt arviointitarpeet Ruotsin toimivaltaiselle viranomaiselle ja varmistamaan, että ne käsitellään tulevassa arviointiselostuksessa ja sitä koskevassa Suomen kuulemisessa.

Anh Tran

SÁMEDIGGI
SÄMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĞĞ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

LAUSUNTO
12.11.2026
Dnro: 692/D.a.3./2026

Suomen ympäristökeskus
kirjaamo@syke.fi

Saamelaiskäräjien lausunto Ruotsiin suunniteltavan Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Viite: Suomen ympäristökeskuksen lausuntopyyntö 13.10.2026, SYKE/2025/1187

Suomen ympäristökeskus on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa Ruotsin Pajalan kuntaan suunnitellun Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista sekä niiden mahdollisista rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista. Kuuleminen perustuu valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevaan yleissopimukseen (SopS 67/1997, Espoon sopimus) sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 30 §:ään.

Hankealuetta on pienennetty ja voimaloiden enimmäismäärää vähennetty 57 voimalasta 28 voimalaan. Hankealueeseen on kuitenkin lisätty alue, jolla sijaitsevat Hietatievanojan ja Pimpiöjoen vesistöt. Vesistöt kuuluvat Tornionjoen ja Kalixjoen vesistöjärjestelmän Natura 2000 -alueeseen.

Saamelaiskäräjien huomiot

Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että hankkeen mahdolliset rajat ylittävät vesistövaikutukset selvitetään huolellisesti. Arvioinnissa tulee tarkastella erityisesti valuma-alueita, virtaussuuntia sekä vesistöjen välisiä yhteyksiä. Näiden perusteella tulee selvittää, voiko rakentamisesta, tiestöstä, maakaapeleista tai muusta hankkeeseen liittyvästä maankäytöstä aiheutua vaikutuksia Tornionjoen vesistöön ja täten Suomen puolella sijaitsevalle saamelaisten kotiseutualueelle. Tämänhetkisen aineiston perusteella tällaisia vaikutuksia ei voida vielä todeta.

Arvioinnissa tulee huomioida myös luonnonsuojelulain (9/2023) Natura 2000 -alueita koskevat säännökset. Hankkeen mahdolliset vaikutukset Tornionjoen ja Kalixjoen vesistöjärjestelmän suojeluperusteisiin tulee arvioida ennen hankkeen lopullista suunnittelua ja lupapäätöksiä. Suorien vaikutusten lisäksi on syytä huomioida hankkeen mahdolliset välilliset vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muun alueella tapahtuvan maankäytön kanssa.

Saamelaiskäräjät kiinnittää lisäksi huomiota hankkeen vaikutuksiin Ruotsin puolen saamelaisiin ja eritoteen saamelaiseen poronhoitoon. Kuten Suomessa, myös Ruotsissa vaikutusten arvioinnissa on syytä hyödyntää asianomaisten saamelaisyhteisöjen ja poronhoitajien tietoa alueiden käytöstä ja merkityksestä.

Sajos
FIN-99870 Anár | Aanaar | Aanar | Inari
www.samediggi.fi

+358 (0)10 839 3100
info@samediggi.fi
etunimi.sukunimi@samediggi.fi

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/92888355-f4f6-4f82-9299-b6a587a7960c
netvisor sign
www.netvisorsign.com

Merk.

Pirita Näkkäläjärvi
puheenjohtaja

Robin Katekeetta
ympäristöasioiden erityisasiantuntija

Lausunnosta päätti puheenjohtaja 12.11.2026

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/92888355-f4f6-4f82-9299-b6a587a7960c
www.netvisorsign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This document contains 2 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

PIRITA SUSANNA NÄKKÄLÄJÄRVI
Samediggi/Saamelaiskäräjät, FI10525353, Menesjärventie 2A, 99870, Inari
76e47cdf-5ae5-48c8-bd80-4afc62c06a25 - 2026-11-12 13:28:55 UTC +02:00
BankID / MobileID - 3f53ca5c-5cc1-4926-999c-69af1ad93723 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

ROBIN ANTTI JOHANNES KATEKEETTA
Samediggi/Saamelaiskäräjät, FI10525353, Menesjärventie 2A, 99870, Inari
5e73eb5b-7425-488d-9489-bcc3af09b40d - 2026-11-12 14:40:53 UTC +02:00
BankID / MobileID - 06888a7f-c443-4632-a555-4a06947f0cbc - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Keneltä: "Hietamäki Kati (Tukes)" <Kati.Hietamaki@tukes.fi>
Lähetetty: torstai 12. marraskuu 2026 8.13.58
Kenelle: "Syke Kirjaamo" <Kirjaamo@syke.fi>
Aihe: Lausuntopyyntönne asiassa SYKE/2025/1187

Hei,
Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla (Tukes) ei ole lausuttavaa asiassa.

Terveisin
Kati Hietamäki
Ryhmäpäällikkö, Teolliset prosessit | Head of Unit, Industrial Processes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Säkerhets- och kemikalieverket
Finnish Safety and Chemicals Agency
PL 66, 00521 Helsinki, Finland
Puh. 029 505 2011 | Tel. +358 29 5052 011
kati.hietamaki (at) tukes.fi

Turvallinen ja kestävä tulevaisuus – se on tehtävä.

Tukes.fi | Tukes Kampus | Linkedin | Facebook | Instagram | YouTube

Ylitornion kunta

Lausunto

11.11.2026

Asia: SYKE/2025/1187

Lausuntopyyntö Ruotsiin suunniteltavan Rajalan tuulivoimahankkeen muutoksista ja niiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Yli 100km etäisyydestä johtuen emme näe perustelluksi lausua asiasta Ylitornion kunnan toimesta.

Miikki Anneli
Ylitornion kunta - Ylitornion kunnan johtoryhmä